

Idees

Noms com *idea*, *opinió*, *parer*, *intenció*, *doctrina*, *teoria*, *dogma*, *concepció*, *noció*, etc., són sovint usats amb un determinatiu o complement de nom format per una oració subordinada, sia relativa, sia completiva: en tots dos casos, doncs, introduïda pel mot *que*: *una idea que no m'acaba de fer el pes* i *la idea que ho fan molt malament*. Es tan estès i arrelat, avui, el vici de fer precedir el mot *que* conjuntiu per la preposició *de* (vici en què incorren, amb tanta despreocupació, oradors de tota llei, conferenciants, professors, locutors, presentadors, polítics, diputats...), que no fóra pas gens estrany que àdhuc en el primer dels dos exemples citats, en què el mot *que* és un terme relatiu, hom el fes precedir per la preposició *de*: *Es una idea "de" que no m'acaba de fer el pes*. Però, és clar, aquest és ja un cas extrem sobre el qual no cal escarrassar-se gaire. El que importa de posar en relleu és el segon cas, en què el mot *que* és una conjunció, i que té moltes més probabilitats de fer-se precedir per la preposició *de*, tant més que si el determinatiu dels noms indicats és un grup nominal o un infinitiu, és certament per mitjà d'aquesta preposició que s'introdueix normalment: *la idea d'ahar-hi*, *l'opinió de la majoria*, *la intenció de fer-ho*, *la doctrina dels infidels*, etc. En aquest segon cas, doncs, és a dir, quan el complement determinatiu d'un d'aquests noms és una oració completiva introduïda per la conjunció *que*, aquest mot no ha d'anar mai precedit per la preposició *de*: *No comparteixo la idea que ho fan molt malament*, *Tinc la intenció que això s'acabi aviat*, *Va manifestar l'opinió que calia aprovar el pressupost*, *Sostenen la doctrina que el món s'acabarà abans de deu anys*, *Té la teoria que l'home és dolent per necessitat*.

Tanmateix, hom pot admetre fàcilment que, en certs casos molt concrets, la coincidència d'alguns dels substantius indicats, especialment *doctrina*, *dogma*, *teoria* i segurament alguns més, i el mot conjuntiu *que* és una mica violenta, i que potser fóra bo d'evitar-la. Es pot evitar sense cap dificultat, però no amb la preposició *de* sinó amb el conjunt *segons el qual* (o *segons la qual*). El Diccionari Fabra hi recorre gairebé sistemàticament: *Doctrina segons la qual l'ànima no és lliure...* (*determinisme*); *Teoria segons la qual les roques de la crosta terrestre...* (*plutonisme*). Però en prescindeix en algun cas: *Doctrina que el plaer és l'únic o el principal bé de la vida* (*hedonisme*).